

INHOUD

Inleiding	5
De merel Manke Nelis, een ruwe bolster met een blanke pit	6
Weetje 1: Een beetje verliefd	8
De houtduif en de Turkse tortel nestelen	10
Weetje 2: Een ei in mei	12
De grote bonte specht en de boomkruiper lunchen in de es	14
Weetje 3: De vogelpoten	16
De groenlingen dineren	18
Weetje 4: De snavel	20
De kwetterende winterkoning	22
Het roodborstje in de sneeuw	24
Weetje 5: Klein, groter, grootst	26
De familie huismus... en het eenzame heggenmusje	28
Weetje 6: Mussen in Nederland	30
Het mezen circus... en de staartmezenspeurtocht	32
Weetje 7: Mezen in Nederland	34
De tuinrovers	36
Weetje 8: De kraaienfamilie	38
De tuinvogeltelling	40
Aan de slag!	43
Nawoord en bronnen	58

DE HOUTDUIF...

'Kijk daar in de treurwilg', roept Jacob terwijl hij de bal naar Thomas schiet. De broertjes zien het kopie van de houtduif in de boom. Ze zit op haar nest. 'Niet deze kant op schieten met die bal. Pas op voor mijn eieren!' Ze kijkt met grote, bange ogen naar die twee voetballende jongens.

'Niet bang zijn hoor, lieve houtduif', zegt Jacob. 'We gaan naar het voetbalveldje. Kun jij de eieren warm houden op het nest. Morgen komen we weer kijken.' Misschien zijn er dan wel twee baby houtduifjes geboren.



WEETJE 2: EEN EI IN MEI

Misschien ken je het gezegde wel: in mei leggen alle vogels een ei! Het broeden begint nadat vader- en/of moedervogel een nest gebouwd hebben. Hoe de eieren eruitzien, verschilt per vogelsoort. Je hebt piepkleine eitjes, maar ook eieren die groter zijn dan een kippenei. En het ene ei is bruin, het andere meer groen of blauwig, soms zelfs gespikkeld. Hoe groter de vogel, des te groter het ei. Nog een verschil: de ene vogelsoort legt wel drie keer in het seizoen eieren (dat noem je 'drie broedsels'), de andere maar één keer (één broedsel).

Eieren mag je trouwens niet uit nesten halen.



boomkruiper



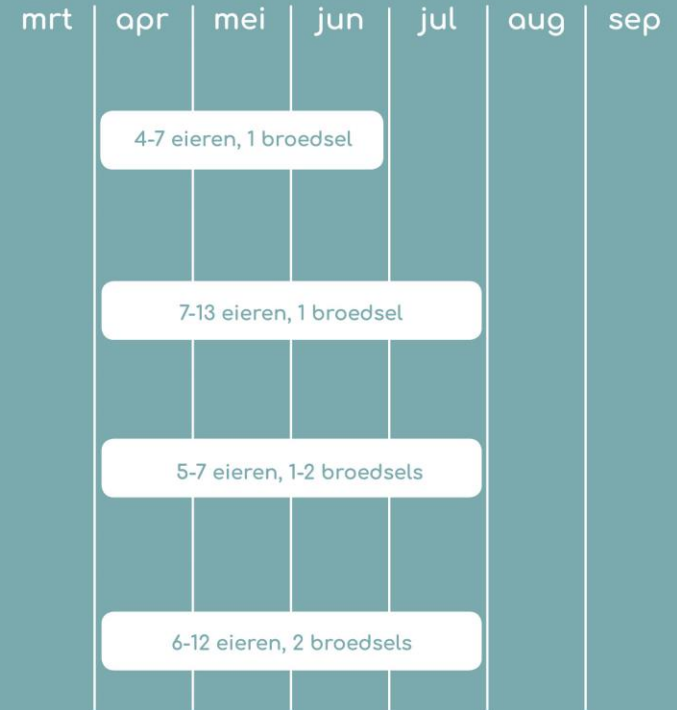
pimpelmees



winterkoning



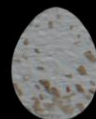
koolmees



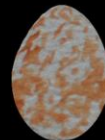
12



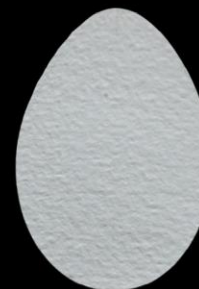
kip



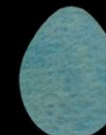
boomkruiper



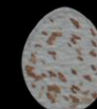
roodborst



houtduif



heggemus



koolmees



pimpelmees

WEETJE 3: DE POTEN

Wist je dat de poten van een vogel veel zeggen over waar ze leven en wat ze eten? Roofvogels hebben sterke klauwen met grote, scherpe nagels. Kijk maar naar de sperwer. Met die grote, sterke klauwen grijpt hij met gemak bijvoorbeeld een vogeltje in jouw tuin. En hij kan zelfs met zijn prooi in zijn klauwen wegvliegen.

Vogels die in moerasachtige gebieden leven, hebben lange poten met lange tenen, zoals de grote zilverreiger. De meerkoet is ook zo'n vogel. Hij waadt op hoge poten door de nattigheid. Zijn brede tenen zorgen ervoor dat hij niet wegzakt in het moeras. Eenden en aalscholvers hebben zwemvliezen, om lekker baantjes te kunnen zwemmen. Handig hoor, met al dat water. Ze lopen een beetje onhandig; ze waggelen.

De meeste zangvogeltjes, zoals de pimpelmees en de tjiftjaf, hebben pootjes met vier tenen die om een tak heen kunnen krullen. De achterteen kan naar de andere tenen gebogen worden. Zo hebben de zangvogels een goede grip en vallen ze niet zomaar uit een boom!

De spechten, boomkruipers en boomklevers hebben korte poten met lange tenen en lange nagels. Zo kunnen ze de bast van de boom stevig vastgrijpen. Wist je dat boomklevers anders klimmen dan boomkruipers en spechten? Boomkruipers en spechten kunnen alleen in rondjes omhoog klimmen. Spiraalsgewijs noem je dat. Boomklevers klimmen niet in cirkeltjes, maar kunnen recht omhoog én omhoog klauteren.



1



2



3



4



5



6



7



WEETJE 8: DE KRAAIENFAMILIE

Jacob vraagt aan Thomas wat het verschil is tussen een kauw, een zwarte kraai, een roek en een raaf. Weet jij dat?

Het is een moeilijke vraag, want ze lijken op elkaar. Allemaal zwarte en best wel grote vogels. Het lijkt wel één grote familie... en dat is het ook! De familie van de kraaiachtigen. Het zijn echte rovers. Brutale maar slimme vogels. En ze eten vanalles: insecten, zaden, eieren, kleine vogeltjes, maar ook kadavers. Kadavers zijn dode dieren. Verder blijven het mannetje en vrouwtje van de kraaiachtigen altijd samen. Ze zijn zoals dat heet 'monogaam'.

Voorals zwarte kraaien en kauwen komen veel voor in Nederland. Raven waren er bijna niet meer omdat er op ze gejaagd werd. Nu komen ze gelukkig weer iets vaker voor. Maar wat is nu eigenlijk het verschil tussen een kauw, een zwarte kraai, een roek en een raaf?



KAUW

- Kleinste kraaiachtige in Nederland.
- Lengte 30 cm.
- Spanwijdte 70 cm.
- Komt veel voor in Nederland.
- Veel in de buurt van mensen.
- Zwart-grijs verenkleed, grijs achterhoofd.
- Iris van zijn oog is lichtblauw.
- Roept zijn naam: 'Kau-kau'.



ZWARTE KRAAI

- Kleiner dan de raaf, maar groter dan de kauw.
- Lengte 45 cm.
- Spanwijdte 95 cm.
- Komt veel voor in Nederland.
- Helemaal zwart, dus ook zijn kop.
- De kraai krast... 'kra-kra'.
- Lager geluid dan de kauw.

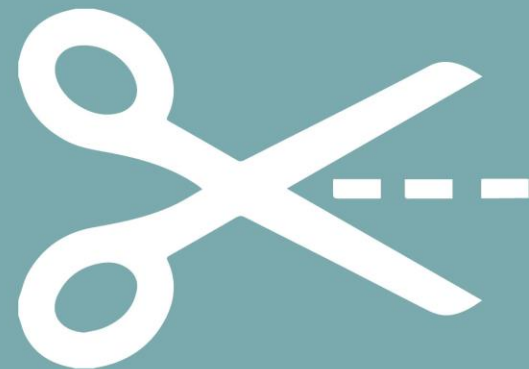
AAN DE SLAG!

Wat leuk dat je het boek over de tuin van Thomas en Jacob helemaal gelezen hebt. Jij bent dus echt een nieuwsgierig vogel-Aagje!

Heb je zelf ook nog iets om te laten zien of te zeggen over vogels? Bijvoorbeeld omdat jij andere vogels in jouw tuin hebt gezien dan we in dit boek bespreken. In het doe-deel op deze laatste bladzijden van dit boek kun je alles opschrijven, plakken en tekenen.

En ben je benieuwd wat je allemaal onthouden hebt? Met de enige echte vogelkwis kun je dat testen.

Veel plezier in het doe-deel!



4. VOGELKWIS

1. Welke vogel kan omhoog én omlaag klimmen?



- a. De boomkruiper
- b. De boomklever
- c. De boomhopper

2. Wat zegt de snavel over wat de vogel eet? Verbind de cijfers met de juiste letters.



1



2



3



4

A

Met deze snavel kan ik zaden makkelijker kraken.

B

Ik eet vlees.

C

Er blijven alleen waterplanten en -dierpjes over in mijn snavel.

D

Ik eet graag insecten.